

Innst. S. nr. 146

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen

St.prp. nr. 39 (2004-2005)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 79/2004 av 8. juni 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av artikkel 13 og 22 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004 av 20. januar 2004 om tilsyn med foretakssammenslutninger (fusjonsforordningen)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Bakgrunn

Ved EØS-komiteens beslutning nr. 78/2004 og nr. 79/2004 av 8. juni 2004 ble protokoll 21, 22 og 24 og vedlegg XIV til EØS-avtalen endret for å innlemme rådsforordning (EF) nr. 139/2004 av 20. januar 2004 om tilsyn med foretakssammenslutninger (fusjonsforordningen) i EØS-avtalen. Beslutning nr. 79/2004 innlemmer artikkel 13 og 22 i denne rådsforordningen. Beslutning nr. 78/2004 innlemmer de øvrige bestemelsene i rådsforordningen.

Det er kun artikkel 13 og 22 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004 som har nødvendiggjort endringer i norsk lov, mens forordningens øvrige artikler har krevd endringer i forskrift. Siden Stortingets samtykke må innhentes før Norge blir bundet av EØS-komiteens beslutning, vil det ta noen tid før denne beslutningen kan tre i kraft i EØS-området. Fordi det vil være uheldig med en lengre periode med to ulike regelverk for fusjonskontroll i EU og EØS, er rådsforordning (EF) nr. 139/2004 innlemmet i EØS-avtalen ved to separate EØS-komitebeslutninger; én som vedrører de artiklene som kun krever forskriftsendringer og derfor kan tre tidligere i kraft, samt én som vedrører de to artiklene som krever endring i lov.

Det er kun EØS-komitebeslutning nr. 79/2004 om innlemmelse av forordningens artikkel 13 og 22 som

har nødvendiggjort lovendring, og som legges fram i denne proposisjonen. Artikkel 13 og 22 er allerede vedtatt i norsk rett ved lov 17. desember 2004 nr. 100 om endringer i EØS-konkuranseloven. Verken EØS-konkuranseloven eller endringene til EØS-konkuranseloven er trådt i kraft. Lovendringene vil tre i kraft når EØS-komiteens beslutning nr. 79/2004 trer i kraft.

I Avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et Overvåkningsorgan og en Domstol (ODA) av 2. mai 1992, er kompetansen til EFTAs overvåkningsorgan (ESA) fastlagt. Fordi den nye fusjonsforordningen legger kompetanse til ESA, vil innlemmelse av artikkel 13 og 22 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004 i EØS-avtalen også kreve endringer i ODA protokoll 4 kapittel XIII. Forslag til slike endringer er fremmet i en egen stortingsproposisjon, St.prp. nr. 38 (2004-2005).

Nærmere om rådsforordning (EF) nr. 139/2004 artikkel 13 og 22

Rådsforordning (EF) nr. 139/2004 setter forbud mot å gjennomføre fusjoner som skaper eller styrker en dominerende stilling som kan føre til at effektiv konkurranse i betydelig grad hindres. Fusjonsforordningen kommer til anvendelse på foretakssammenslutninger hvor partenes omsetning på henholdsvis verdensmarkedet og i EU eller EØS/EFTA-området overstiger visse terskelverdier. Foretakssammenslutninger som overstiger disse terskelverdiene må meldes til Kommisjonen før de kan gjennomføres.

Fusjonsforordningen fastsetter en klar fordeling av jurisdiksjon mellom Kommisjonen og nasjonale myndigheter. Kommisjonen har eksklusiv kompetanse til å behandle fusjoner som faller inn under fusjonsforordningen. Medlemsstatene har på sin side eksklusiv kompetanse til å behandle fusjoner hvor foretakenes omsetning ligger under terskelverdiene.

Rådsforordning (EF) nr. 139/2004 artikkel 13 utvider Kommisjonens kompetanse i bevisskringssaker noe i forhold til gjeldende regler, og tilpasser kompetansen

til dagens behov. Dette innebærer blant annet at Kommisjonen nå kan innhente elektronisk lagret informasjon og at adgangen til å innhente muntlige forklaringer under bevissikringen er utvidet.

Endringene gjør at Kommisjonens kompetanse ved bevissikring i saker om fusjonskontroll nå samsvarer med kontrollfullmaktene ved mistanke om brudd på konkurransereglene i EF-traktatens artikkel 81 og 82 (EØS-avtalens artikkel 53 og 54), med unntak av at Kommisjonen i fusjonssaker ikke kan foreta bevissikring i private hjem.

Bestemmelsen kodifiserer også de gjeldende rammene for nasjonale domstolers prøving av Kommisjonens beslutninger om bevissikring.

Rådsforordning (EF) nr. 139/2004 artikkel 22 omhandler overføring av saker fra en eller flere medlemsstater til Kommisjonen. Overføring av en fusjons sak fra en nasjonal konkurransemyndighet til Kommisjonen skjer kun i de tilfeller hvor den nasjonale konkurransemyndigheten, frivillig og etter en konkret vurdering, anmoder Kommisjonen om dette. Kommisjonen kan ikke pålegge en nasjonal myndighet å overføre slike saker. Når det er truffet vedtak om overføring, har ikke de nasjonale konkurransemyndighetene i vedkommende stat kompetanse til å behandle saken etter den nasjonale lovgivning om fusjonskontroll.

Den nye artikkel 22 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004 i EØS-avtalen vil sikre at norske myndigheter i gitte situasjoner og etter en konkret vurdering kan delta i en overføring av en sak som berører fusjonskontrollen i flere land til behandling i Kommisjonen for å sikre at fusjonen behandles av kun én instans, og derved sikre en mest mulig effektiv saksbehandling.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Trond Giske og Torny Pedersen, fra Høyre, Afshan Rafiq, lederen Sonja Irene Sjøli og Ole-mic Thommessen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Bergo og May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen og Ola T. Lånke, og fra Senterpartiet, Eli Sollie Øveraas, viser til at St.prp. nr. 38 og 39 (2004-2005) gjelder etterfølgende godkjennelse av henholdsvis EØS-komiteens vedtak nr. 79/2004 om innlemmelse av

de bestemmelser i fusjonsforordningen som krever endring av formell lov, i EØS-avtalen og av den korresponderende endringen av avtalen mellom EØS/EFTA-statene om opprettelse av et Overvåkningsorgan og en Domstol.

Komiteen peker på at EØS-avtalen pålegger EØS/EFTA-statene å sikre ESA tilsvarende kompetanse som Kommisjonen til å håndheve EØS-avtalens konkurranseregler. EØS-komiteens vedtak fastsetter hvilken kompetanse overvåkningsorganene skal ha i fusjonssaker. Ved den foreliggende avtaleendringen gis ESA samme kompetanse som Kommisjonen til å håndheve fusjonsregelverket.

Komiteen viser til at Stortinget allerede har tatt stilling til substansen i proposisjonen ved vedtak om lov 17. desember 2004 nr. 100 om endringer i EØS-konkuranseloven og konkuranseloven. De foreliggende proposisjonene er således en praktisk oppfølging av lovvedtaket i høst. Komiteen vil samtidig bemerke at det ville vært hensiktsmessig om proposisjonene var blitt fremmet slik at behandlingen hadde kunnet skje parallelt med det lovforslag som gjennomfører de nødvendige lovendringene.

Komiteen viser for øvrig til sine merknader i Innst. O. nr. 50 (2003-2004) og Innst. O. nr. 16 (2004-2005) i forbindelse med arbeidet med ny konkuranselov og ny EØS-konkuranselov.

Komiteen har ellers ingen merknader og slutter seg til proposisjonen.

FORELEGGELSE FOR UTENRIKSKOMITEEN

Utkast til innstilling har blitt forelagt utenrikskomiteen som i brev av 16. mars 2005 opplyser at komiteen ikke har merknader.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til sine merknader og til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak :

Stortinget gir sitt samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 79/2004 av 8. juni 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av artikkel 13 og 22 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004 av 20. januar 2004 om tilsyn med foretakssammenslutninger (fusjonsforordningen).

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 17. mars 2005

Sonja Irene Sjøli
leder

Ulf Erik Knudsen
ordfører